

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

การศึกษาลักษณะพื้นฐานข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลทางสังคมและข้อมูลการปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในตำบลดำเนินการ ทดลองวิจัย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 91.1 มีอายุเฉลี่ย 51 – 60 ปี ร้อยละ 39.3 จบการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 50.0 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 80.4 มีเวลาการทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มาแล้ว 2 ปี ร้อยละ 76.8 และ ส่วน ใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องของการวางแผน ร้อยละ 71.4

5.1.2 สภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

จากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ของคณะกรรมการ บริหาร สามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเด็นด้วยกัน คือ

1) ด้านความร่วมมือของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล คณะกรรมการบริหารฯ มีความร่วมมือกันไม่มากนักเนื่องจากขัดแย้งกันเอง ระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเรื่องของการคัดเลือกโครงการพัฒนา และลักษณะงานของ โครงการ

2) ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผน คณะกรรมการบริหาร ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา การกำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนา และ การเขียนโครงการพัฒนา

3) ด้านข้อมูลการวางแผน คณะกรรมการบริหารฯ ขาดข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผน โดยขาดการสำรวจข้อมูลปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ อาทิ ข้อมูลสภาพการบริการพื้นฐานข้อมูล แสดงระดับการพัฒนา และข้อมูลบ่งชี้ปัญหาของตำบล

ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นนำไปสู่สาเหตุ ที่ทำให้คณะกรรมการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล ขาดศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 4 สาเหตุ ดังนี้

(1) สาเหตุเกี่ยวกับตัวคณะกรรมการบริหารฯ ขาดความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และบทบาทอำนาจหน้าที่ของ อบต. ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขาดความร่วมมือกันในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และมีความขัดแย้งกันระหว่างการทำแผนพัฒนาตำบล

(2) สาเหตุเกี่ยวกับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่แจ้งกรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนา ไม่มีการฝึกอบรม ให้ความรู้แก่คณะกรรมการบริหารฯ ในเรื่องของการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ไม่มีการประสานแผนงานหรือโครงการพัฒนา และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ไม่สนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

(3) สาเหตุเกี่ยวกับประชาชน ไม่แจ้งข้อมูลปัญหาและแนวทางแก้ไขให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทราบ และไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบล

(4) สาเหตุเกี่ยวกับข้อมูลการวางแผน เนื่องจากขาดข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผน และข้อมูลไม่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

5.1.3 องค์ประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สามารถแยกออกได้ 5 ประเด็นดังนี้

5.1.3.1 การได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในระดับอำเภอ อาทิ พัฒนาชุมชน ที่ทำการปกครอง เกษตร สาธารณสุข และ คปต. ในการแจ้งกรอบนโยบายและแนวทางการพัฒนา และช่วยในการประสานงาน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5.1.3.2 การประสานแผนงานโครงการพัฒนา

5.1.3.3 การประชาสัมพันธ์ ระยะเวลาการจัดทำแผน โครงการพัฒนาพื้นที่ ดำเนินงาน และเชิญชวนประชาชนเสนอโครงการพัฒนา

5.1.3.4 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน

5.1.3.5 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปแล้ว คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในตำบลดำเนินการทดลองวิจัย หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมแทรกแซงแล้ว พบว่า สภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลได้ลดลงและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีองค์ประกอบในด้านการได้รับความช่วยเหลือ

ด้านการประสานงาน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร เป็นองค์ประกอบที่ทำให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5.1.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

จากการศึกษาพบว่า การที่จะให้คณะกรรมการบริหาร อบต. มีศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีดังนี้

5.1.4.1 การฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5.1.4.2 การฝึกปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5.1.4.3 ปรับปรุงข้อมูลที่เป็นต่อการวางแผน ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

5.1.4.4 สร้างเสริมความร่วมมือ ระหว่างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติงานในหน้าที่

5.1.5 จุดมุ่งหมายที่ต้องการบรรลุ

ผลของการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผน สามารถจัดทำแผนพัฒนาตำบล ได้โดยถูกต้องตามหลักของการวางแผน และแผนพัฒนาตำบล ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 การอภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยที่ได้นำเสนอมาข้างต้นนี้ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมแทรกแซงไปปฏิบัติในตำบลเป้าหมายของการทดลอง ปรากฏว่า ก่อนการดำเนินกิจกรรมแทรกแซง คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาในการจัดทำแผนมาจากสาเหตุ 4 ประการ คือ สาเหตุเกี่ยวกับ คณะกรรมการบริหารขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สาเหตุเกี่ยวกับไม่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาเหตุเกี่ยวกับ

ประชาชนที่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบล และสาเหตุเกี่ยวกับข้อมูลการวางแผน ไม่ถูกต้องเป็นปัจจุบันแต่ภายหลังจากดำเนินกิจกรรมแทรกแซงแล้ว ปัญหาที่เกิดจากสาเหตุ 4 ประการ ดังกล่าวข้างต้น ได้ลดลงและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ที่ทำให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีศักยภาพในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล คือ ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในระดับอำเภอ ด้านการประสานแผนงานโครงการพัฒนา ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปได้ว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในตำบลเป้าหมายการทดลอง ก่อนดำเนินกิจกรรมแทรกแซง มีสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลมาก แต่หลังจากดำเนินกิจกรรมแทรกแซงแล้ว สภาพปัญหาได้ลดน้อยลงและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงทำให้ทราบว่า กิจกรรมแทรกแซงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ได้ผล

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบล ด้วยการให้ประชาชนเสนอแนะให้คำปรึกษา เสนอข้อมูล ปัญหาความเดือดร้อน แนวทางแก้ไขปัญหา ในลักษณะของประชาคมตำบลหรือประชาวิจารณ์ (Public Hearing) ให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ทราบเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาตำบล เป็นผลให้แผนพัฒนาตำบลสอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและการพัฒนา

ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาตามโครงการในแผนพัฒนาตำบล ว่าโครงการพัฒนาดังกล่าวมีการนำไปปฏิบัติหรือไม่ เพราะเหตุใด หรือเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในตำบล ได้หรือไม่ เพียงใด